

«БЕКІТЕМІН»
ШЖК «Ойыл аудандық
ауруханасы МКК»
Нұрбаев С.М.
2024 жыл

Ақтөбе облысы денсаулық сақтау басқармасының
«Ойыл аудандық ауруханасы» МКК сыбайлас жемқорлыққа қарсы
саясаты

**Ақтөбе облысы денсаулық сақтау басқармасының
ШЖҚ «Ойыл аудандық ауруханасы» МКК сыбайлас жемқорлыққа
қарсы саясат**

1. Құжаттың мақсаты және жалпы ережелер

1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс — қимыл саясаты Ақтөбе облысы Денсаулық сақтау басқармасының ШЖҚ «Ойыл аудандық ауруханасы» МКК (бұдан әрі саясат және кәсіпорын) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына және кәсіпорынның ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді.

2. Осы Саясат мыналарды белгілейді:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттар мен міндеттер;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары;

3) ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер;

4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені;

5) осы саясатты сақтау үшін жауапкершілік.

3. Осы саясаттың негізгі мақсаты кәсіпорында мәдени сәйкестікті қалыптастыру, кәсіпорынның және оның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің жоғары мінез-құлық стандарттарына адалдығы, ашық және адал қызмет жүргізу, іскерлік беделді нығайту және кәсіпорынға деген сенімді арттыру болып табылады.

2. Қолдану саласы

4. Осы Саясат кәсіпорынның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің танысуы және мүлтіксіз сақталуы үшін міндетті болып табылады.

5. Кәсіпорында іс-қимыл тәртібі Осы саясаттың талаптарын сақтай отырып айкындалады.

6. Осы Саясат кәсіпорынның ресми интернет-ресурсында орналастырылуы тиіс.

3. Терминдер мен анықтамалар

7. Бұл саясатта келесі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі өзге де нормативтік құқықтық актілер;

2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг - сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша қабылданатын шаралардың тиімділігіне қатысты ақпаратты жинау, талдау және бағалау жөніндегі қызмет;

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар-қызметтің окшауланған саласы үшін белгіленген, сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесі;

4) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі қызмет;

5) лауазымды адам-кәсіпорынмен еңбек қатынастарында тұратын және ұйымдық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындайтын адам;

6) Жұмыскерлер – кәсіпорынмен еңбек қатынастарында тұрған жеке тұлғалар;

7) мүдделер қақтығысы – лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіліктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық өкілеттіліктерін тиісінше орындамауына әкеп-соғуы мүмкін;

8) сыбайлас жемқорлық – серіктестің лауазымды адамдарының жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды өздері не үшінші тұлғалар үшін алу немесе алу мақсатында өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіліктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерін заңсыз пайдалануы, сол сияқты осы адамдарға игіліктер мен артықшылықтар беру жолымен пара беру;

9) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық - ҚР заңнамасында жауапкершілік белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

10) сыбайлас жемқорлық тәуекелі - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

11) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл - өз өкілеттіліктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық

бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарын жою жөніндегі қызмет;

12) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу - алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызмет.

8. Осы Саясатта қолданылатын, бірақ ашылмаған анықтамалар ҚР заңнамасында, Жарғыда және кәсіпорынның өзге де ішкі құжаттарында пайдаланылатын анықтамаларға сәйкес келеді.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсат пен міндеттер

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мақсаты лауазымды адамдар мен қызметкерлерді атқаратын лауазымына қарамастан сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін барынша азайту болып табылады.

10. Қойылған мақсатқа жету үшін осы саясат мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

1) лауазымды адамдар мен қызметкерлердің кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті түсінуін қалыптастыру;

2) лауазымды адамдар мен қызметкерлерге қолданылуы мүмкін ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының негізгі талаптарын қорыту және түсіндіру;

3) лауазымды адамдар мен қызметкерлердің ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын білу және сақтау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оны болғызбау жөніндегі барабар рәсімдерді жүзеге асыру міндетін белгілеу;

4) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимылға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың салдарын барынша азайтуға және (немесе) жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды әзірлеу және енгізу.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

11. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары:

1) сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік - кәсіпорын өз қызметін жүзеге асыру кезінде кез келген нысандар мен ккріністерде сыбайлас жемқорлықтан толық бас тарту қағидатын ұстанады.

Сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидаты кәсіпорын атынан немесе оның мүддесіне әрекет ететін лауазымды адамдар мен қызметкерлер үшін тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы белгілі бір елдегі қызмет тәжірибесіне қарамастан сыбайлас жемқорлық әрекеттерге қатысуға қатаң тыйым салуды білдіреді;

2) жоғары басшылықтың міндеттемесі және «жоғарыдан тонды» белгілеу – Бас дәрігер мен бас дәрігердің орынбасарлары Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін қалыптастыруда және кәсіпорында сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жүйесін құруда шешуші рөл атқарады. Бас дәрігер мен бас дәрігердің орынбасарлары сыбайлас жемқорлық көріністерінің кез келген нысандарына және барлық деңгейлерде непасыздық танытуға, осы қағиданы жеке мысалда керсетуге, сақтауға және іске асыруға тиіс;

3) қызметкерлердің тартылуы - кәсіпорын өзінің лауазымды адамдары мен қызметкерлерін ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуын құптайды;

4) жазаның бұлтартпастығы – кісіпорын өзінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда, атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және өзге де жағдайларға қарамастан серіктестік қызметкерлерін жазалаудың бұлтартпастығы туралы мәлімдейді;

5) Осы саясаттың заңдылығы мен ҚР қолданыстағы заңнамасына және жалпы қабылданған нормаларға сәйкестігі - кәсіпорын ҚР және қызметті жүргізетін немесе жүргізуді жоспарлайтын өзге де елдердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын қатаң сақтайды және оның кез келген әрекеті немесе әрекетсіздігі қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларына қайшы келмейді;

6) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі рәсімдердің пропорционалдығы – кәсіпорын қызметінде туындауы мүмкін сыбайлас жемқорлық тауекелдеріне сәйкес кәсіпорынды, оның лауазымды адамдары мен қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту ықтималдығын. темендетуге мүмкіндік беретін бақылау рәсімдерін әзірлейді және енгізеді;

7) сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің тиімділігі – кәсіпорын оларды іске асырудың қарапайымдылығын және елеулі нәтиже алуды қамтамасыз ететін рәсімдерді барынша ашық, айқын, орындалатын етуге ұмтылады. Кәсіпорын қолданыстағы бақылау рәсімдерінің тиімділігін бағалауды жүзеге асырады және тиімсіз болған жағдайда оларды жетілдіреді;

8) тиісті қарап-тексеру – кәсіпорын іскерлік/еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін олардың сенімділігі, сыбайлас жемқорлықтан бас тартуы және мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан үшінші тұлғалар мен жұмысқа орналасуға кандидаттарды тексеруді жүзеге асырады;

9) мониторинг және бақылау - кәсіпорын сыбайлас жемқорлық тауекелдерінің жәй-күйіне мониторингті жүзеге асырады, МО-ның енгізілген сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл рәсімдерінің сақталуын және олардың тиімділігін бақылайды;

10) өзара іс - қимыл және үйлестіру - кәсіпорын сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласындағы мемлекеттік органдармен және кәсіпорынның қауымдасқан/үшінші тұлғаларымен өзара іс- қимылды және ынтымақтастықты, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-қимылдарды үйлестіруді қамтамасыз етеді.

6. ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер

12. ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес, жауапкершілік көзделген сыбайлас жемқорлық қылмыстар/құқық бұзушылықтар мыналар болып табылады (бірақ аталғандармен шектелмейді):

1) сеніп тапсырылған бөтеннің - лауазымды адам жасаған мүлікті иемденуі немесе ысырап етуі, егер бұл әрекеттер оның өзінің қызметтік жағдайын пайдалануымен ұштасатын болса;

2) Егер осы іс-әрекет өзінің қызметтік жағдайын пайдаланумен ұштасқан болса, лауазымды адам жасаған қылмыстық жолмен алынған ақшаны және (немесе) өзге де мүлікті заңдастыру (жылыстату);

3) лауазымды адам жасаған экономикалық контрабанда, егер бұл әрекет оның өзінің қызметтік жағдайын пайдалануына байланысты болса;

4) лауазымдық өкілеттіліктерді теріс пайдалану, білікті немесе лауазымдық өкілеттіліктерді асыра пайдалану;

5) кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу;

6) пара алу, пара беру, паракорлыққа делдалдық ету;

7) қызметтік жалғандық;

- 8) қызмет бойынша әрекетсіздік,
- 9) билікті асыра пайдалану, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік,
- 10) немқұрайлылық;
- 11) жеке және заңды тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі;
- 12) лауазымды адамның заңсыз материалдық сыйақы алуы;
- 13) бұрын сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамдарды жұмысқа қабылдау.

13. Кәсіпорын, оның лауазымды адамдары мен қызметкерлері кәсіпорын өз қызметін жүзеге асыратын немесе жүзеге асыруды жоспарлайтын кез келген елдерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларын, сондай-ақ осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтауға міндетті. Осы саясатты іске асыру кезінде серіктестік оның қауымдастырылған, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалар арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға тыйым салынатындығына, сондай-ақ:

1) пара беруді ұсыну, уәде ету немесе жүзеге асыру, яғни кез-келген адамды өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамауға шақыру ниетімен кез-келген қаржылық немесе басқа пайда/артықшылық беру немесе уәде беру;

2) пара алуды, қабылдауды немесе қабылдауды талап етуге, келісуге, яғни өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамағаны үшін кез келген қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылық алуға келісуге;

3) қолданыстағы заңнамада көзделгендерді қоспағанда, төлемдерді ұсынуға, уәде етуге немесе жүзеге асыруға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға, оның ішінде шетелдік лауазымды адамдарға белгіленген рәсімдерді жеделдеткені немесе оңайлатқаны үшін сыйлықтар ұсынуға;

4) төлемдер белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе оңайлату үшін пайдаланылуы мүмкін деген күдік болған кезде үшінші тұлғаларға төлемдер ұсынуға, уәде беруге немесе жүзеге асыруға құқылы;

5) жеке пайда алу үшін кәсіпорында (оның ішінде уақытша негізде) жұмысқа орналасуды ұсынуға, уәде беруге немесе ұсынуға;

6) қауымдастырылған/үшінші тұлғалардан асыра немесе жалған төлемдерді қабылдауға немесе қабылдауға жәрдемдесу;

7) ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына және кәсіпорынның ішкі құжаттарына қайшы келетін сыйлықтар немесе қонақжайлылық белгілерін беруге немесе алуға құқылы.

14. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары өздерінің кәсіби қызметінде келесі мінез құлық нормаларын қатаң сақтауы керек:

- 1) ҚР Заңнамасының және осы саясаттың талаптарын орындауға;
- 2) іскерлік қатынастарда адал және әдепті болуға, лауазымдық жүргізудің кез келген жосықсыз тәсілдерінен аулақ болуға;
- 3) кәсіпорынның беделін түсіруге іс-әрекеттер жасауға жол бермеуге;
- 4) кәсіпорынның қызметтік жағдайын, құпия және инсайдерлік ақпаратты, материалдық және материалдық емес активтерін жеке мақсатта пайдаланбауға;
- 5) заңсыз әрекеттерге не олардың заңдылығы мен әдептілігіне қатысты күдік тудыруы мүмкін әрекеттерге жол бермеуге;
- 6) әріптестерінен сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениетті сақтауды қолдауға және талап етуге міндетті;
- 7) кәсіпкерлік қызметті және (немесе) табыс алуға байланысты өзге де қызметті жүзеге асыру барысында біреуге жәрдем көрсетуден қалыс қалуға;
- 8) басқа қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеуге және мұндай әрекеттерді көтермелемеуге;
- 9) мүдделер қақтығысы болған кезде лауазымдық міндеттерді жүзеге асырмауға міндетті.

15. Кәсіпорын қызметкерлері міндетті:

- 1) кәсіпорынның мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаудан және (немесе) жасауға қатысудан қалыс қалуға;
- 2) айналасындағылар кәсіпорынның мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе жасауға қатысуға дайын деп түсіндіруі мүмкін мінез-құлықтан қалыс қалуға;
- 3) тікелей басшыға қызметкердің мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігін не туындағаны туралы хабарлауға міндетті,

Егер олардың іс-әрекеттерінің дұрыстығына немесе кез-келген басқа мінез-құлық нормаларына күмән туындаса, лауазымды адамдар мен қызметкерлер кәсіпорынның комплаенс-қызметінің жауапты адамына жүгіне алады.

7. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені

16. кәсіпорын қызметінің кейбір салаларында сыбайлас жемқорлық қаупі туындауы мүмкін. Мұндай аймақтар мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

- 1) үшінші тұлғаларды тарту және үшінші тұлғалаға төлемдерді жүзеге асыру;
- 2) саяси қызметке қатысу;

3) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілетті адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға, оның ішінде шетелдік лауазымды адамдарға төлемдер;

4) демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету;

5) Кәсіпорынның инвестициялық қызметі шеңберінде активтерді сатып алу және иеліктен шығару, бірігу және иемдену және өзге де мәмлелер бойынша мәмілелер жасау;

6) персоналды басқару.

7.1 Үшінші тұлғаларды тарту және үшінші тұлғаларға төлемдерді жүзеге асыру

17. Кәсіпорынның үшінші тұлғаларды үшінші тұлғаларды таратудан және ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын бұзатын немесе кәсіпорын үшін іскерлік беделін жоғалту қаупін тудыратын серіктестермен бірлескен кәсіпорындарға қатысудан бас тартады.

18. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымақтастықты бастау немесе жалғастыру немесе бірлескен кәсіпорынға қатысу туралы шешім қабылдағанға дейін серіктестіктің үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болған тиісті құрылымдық бөлімшелері:

1) Мемлекеттік сатып алу порталының тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу қағидаларында белгіленген рәсімдерді сақтауға міндетті.

2) мынадай рәсімдерді (қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей) жүргізу арқылы сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне бірлескен кәсіпорындар бойынша үшінші тұлғалар мен әріптестердің мониторингін жүзеге асыруға:

- өзінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдерінің болуын тексеру, осы саясаттың талаптарын сақтауға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында өзара ынтымақтастықты жүзеге асыруға дайын болу;

- іскерлік беделді және мүдделер қақтығысның болмауын тексеру;

- жалған кәсіпкерліктің, сенімділіктің, салықтық және өзге де берешектің, ақша қаражатының көзінің, сондай-ақ банктің, олардан Қылмыстық жолмен алынған қаражат жіберілетін юрисдикцияның бар жоғын тиісті уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдарға (ҚР Қаржы министрлігі, ҚР Ұлттық Банк және басқалар) сұрау салу Жолдау арқылы тексеру;

3) жасалатын мәмілелерге сыбайлас жемқорлыққа қарсы Ескертпе енгізуге құқылы. Қоғам өз тарапынан сыбайлас жемқорлық фактілері анықталған жағдайда бірлескен кәсіпорындар бойынша үшінші тұлғалармен және серіктестермен мәмілелерді бұзу құқығын өзіне қалдырады;

4) бірлескен кәсіпорындар бойынша үшінші тұлғалар мен әріптестерді осы саясаттың қағидаттары мен талаптары туралы хабардар етуге міндетті.

19. Кәсіпорын үшінші тұлғалардың және бірлескен кәсіпорындар бойынша серіктестердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдерді сондай-ақ мінез-құлық стандарттарын қабылдауын құптайды.

7.2 Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға, оның ішінде шетелдік лауазымды адамдарға төлемдер.

20. кәсіпорын өз немесе өзінің қызметкерлері мен лауазымды адамдары арқылы жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдар, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдар үшін, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдар үшін, оның ішінде шетелдік лауазымды адамдар үшін, олардың жақын туыстарына қоғам үшін коммерциялық артықшылықтар алу мақсатында кез келген шығыстарды төлеуді жүзеге асырмайды, оның ішінде Көлік, тұру, тамақтану, ойын-сауық, науқан және т.б. шығындары немесе кәсіпорын есебнен басқа пайда алу.

21. Ақпарат пен мөлшері ашық қолжетімді мемлекеттік қызметтер үшін ресми алымдарды қоспағанда, кәсіпорын формальдылықтарды оңайлатқаны үшін сыйақыны тікелей немесе өзінің агенттері арқылы төлеуді жүзеге асырмайды.

22. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметшілермен өзара іс-қимыл жасау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін дербес жауапты болады.

7.3 Демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету

23. Кәсіпорын демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету мәселелері бойынша өз қызметін тек қана ҚР қолданыстағы заңнамасы шеңберінде жүзеге асырады.

24. Кәсіпорын шенеуліктер мен қызметкерлерге өз атынан және өз есебінен қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыйым салмайды.

7.4 Персоналды басқару

25. Кәсіпорын кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік пен адалдық қағидаттарын ұстанады. Қызметкерлерді жалдау, бағалау, жылжыту және жұмыстан шығару кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында Кәсіпорын:

1) персоналды іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға тиісті біліктілік талаптарын белгіленген тәртіппен әзірлейді және бекітеді;

2) еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылданғанға дейін жұмысқа орналасуға кандидаттарды олардың сенімділігі мен мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан тексеруді жүзеге асырады;

3) өзінің негізгі қызмет көрсеткіштері мен кәсіби жетістерінің нәтижелілігін негізге ала отырып, персоналдың қызметін бағалауды және сыйақы төлеуді жүргізеді;

4) қызметкерлердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігін негізге ала отырып, жоғары тұрған лауазымға жылжыту туралы шешім қабылдайды;

5) ҚР заңнамасында көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек қатынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

26. Лауазымды тұлғалар жұмысқа қабылдау немесе кәсіпорынмен еңбек қатынастарын жалғастыру кезінде өзіне сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.

27. Кәсіпорынның лауазымды адамдарының сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы лауазымға қабылдаудан бас тартуға не лауазымнан босатуға әкеп соғады. Қылмыстық жазаланатын іс-әрекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда олардың сақталмауы өкілеттіліктерді тоқтату үшін негіз болып табылады.

7.5 Мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу

28. Мүдделер қақтығысын басқару сыбайлас жемқорлыққа қарсы маңызды тетіктердің бірі болып табылады. Кәсіпорын мүдделер қақтығысымен байланысты тәуекелдерді іске асырудың алдын алуға және оларды реттеуге көп көңіл бөледі.

29. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде кәсіпорынның мүдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мүдделері кәсіпорынның мүдделеріне қайшы келетін жағдайлардан немесе жағдайлардан аулақ болуға міндетті. Мүдделер қақтығысы (немесе оның туындау мүмкіндігі) туындаған жағдайда лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер осы ақпаратты тікелей басшының не жоғары тұрған басшылықтың назарына жазбаша түрде жеткізге міндетті.

30. Кәсіпорын директоры мен директорының орынбасарлары лауазымды адамдар мен қызметкерлердің өтініштері бойынша немесе басқа көздерден ақпарат алған кезде ҚР заңнамасына сәйкес тиісті ден қою шараларын уақытылы қабылдауға міндетті.

31. Кәсіпорын өз қызметін жүзеге асыру кезінде лауазымды тұлғалар мен қызметкерлердің мүдделерін ҚР Заңнамасының және кәсіпорынның ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес ескереді.

7.6 Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің сәйкестендіру және бағалау

32. Кәсіпорын жыл сайын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіреді, бағалауды жүргізеді, сондай-ақ оларды барынша азайту жөнінде шараларды әзірлейді.

33. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру мен баралаудың мақсаты кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтамау тәуекелдеріне ұшырайтын және кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің жеке пайда алу мақсатында да, кәсіпорынның пайда алу мақсатында да сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау ықтималдығы жоғары болатын қызмет түрлері мен бизнес-процестін анықтау болып табылады.

34. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру, бағалау сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау негізінде жүргізіледі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг мынадай шараларды қамтиды, бірақ төмендегілермен шектелмейді;

1) кәсіпорынның негізгі ішкі құжаттарына және олардың жобаларына сыбайлас жемқорлықты (сыбайлас жемқорлық факторларын) көрсету үшін себептер мен жағдайлар жасауға, ықпал ететін ережелердің болуы тұрғысынан бекітуге шығарылатын комплаенс-сараптама жүргізу және оларды жою жөнінде ұсыныстар әзірлеу;

2) өзінің ішкі құжаттарын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың өзгеретін талаптарына жедел сәйкестендіру мақсатында кәсіпорынның қызметіне ықпал ететін ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының,

сондай-ақ шет мемлекеттердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының мониторингі;

3) кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлық көріністері фактілері бойынша жеке және заңды тұлғалардың өтініштерінің статистикасын зерделеу;

4) бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдардың мониторингі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау объектісі кәсіпорынның құрылымдық бөлімшесінің қызметі болып табылады және мыналарды қамтиды:

1) іске асыру кемінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туындауы ықтимал бизнес-процестің «сыни нүктелерін» анықтау;

2) мыналарды қамтитын сыбайлас жемқорлық схемаларының сипаттамасы:

- сыбайлас жемқорлық бұзушылық жасаған кезде кәсіпорын немесе оның жекелеген лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері алуы мүмкін пайда немесе артықшылық сипаттамасы;

- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау үшін «негізгі» болып табылатын Кәсіпорындағы лауазымдар;

- сыбайлас жемқорлық төлемдерін жүзеге асырудың ықтимал нысандары;

3) ішкі бақылау рәсімдерінің болуын немесе болмауын айқындау, қолданыстағы бақылау рәсімдерінің тиімділігін баралау.

35. Кез келген сыбайлас жемқорлық схемасы үшін тәуекелге төзімділіктің нөлдік деңгейі қабылданды және әрбір жағдайда кәсіпорын ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту жөніндегі шараларды әзірлейді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру мен бағалауды жүргізу, оларды барынша азайту жөніндегі шараларды әзірлеу тәртібі кәсіпорынның ішкі құжаттарымен регламенттеледі.

7.7 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

36. Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлейді олардың максаты қызметтің оқшауланған саласында В сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеу болып табылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар кәсіпорынның ішкі құжаттарын әзірлеу кезінде ескеріледі.

37. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу міндеттері:

1)Серіктестікте жұмыс істейтін адамдарда сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты қалыптастыру;

2)сыбайлас жемқорлық көріністерінің уактылы анықтау және олардың теріс салдарын болғызбау.

38. Кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру білім беру, ақпараттық және ұйымдастырушылық сипаттағы шаралар кешені арқылы жүзеге асырылады.

39. Кәсіпорын Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қолданылатын заңнаманың қағидаттары мен нормаларын және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы өзге де ішкі құжаттарды, соның ішінде кәсіпорын қызметкерлерін оқыту мен тестілеуді ақпараттандыру және түсіндіру жөніндегі іс-шараларды жүзеге асырады.

40. Серіктестік оның барлық қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдерді қалыптастыруға белсенді қатысуын құптайды.

7.8 Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарламалар

41. Егер кәсіпорында лауазымды адам немесе қызметкер жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық орын алғаны туралы қандай да бір куәлік болса, бұл туралы өзінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысын және (немесе) комплаенс-қызметтің жауапты тұлғасына дереу хабарлау қажет.

42. Хабарламаларды беру тәртібі, оларды қарау рәсімі және өзге де ережелер ҚР заңнамасына сәйкес қолданылады.

7.9 Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеу

43. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша кәсіпорында ақылға қонымды мерзімде кәсіпорынның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен тексеру немесе қызметтік тергеу жүргізіледі.

44. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық анықталған жағдайда, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидатын негізге ала отырып, түзету шараларын қабылдау, сондай-ақ бақылау рәсімдерін жетілдіру тергеп-тексерудің аяқталуы болып есептеледі.

7.10 Өзара ынтымақтастық

45. Кәсіпорын қарсы іс-қимыл саласындағы уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, қауымдастырылған және үшінші тұлғалармен өзара іс-қимыл қағидаты негізінде;

1) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар жасалған жағдайлар туралы хабардар ету;

2) Сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарға тергеп-тексеру жүргізу кезінде жәрдемдесу;

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі бірлескен іс-шараларды әзірлеу- мәселелері бойынша кәсіпорын қызметіне тексеру жүргізу кезінде үйлестіру;

4) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мәселелеріне байланысты уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдардың сұрау салулары бойынша түсініктемелер беру/кеңестерге (кездесулерге) қатысу.

8. Жауапкершілік

58. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін ҚР заңнамасында белгіленген жауаптылықта болады.

59. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін тиісті жауапкершілік шаралары қолданылған кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлері кәсіпорынға материалдық залалды етеуден босатылмайды, әйтпесе ҚР сотының заңды күшіне енген шешімі бойынша.

60. Осы Саясат талаптарының орындалуына кәсіпорынның лауазымды тұлғалары, қызметкерлері және құрылымдық блімшелері өз күзиреті шегінде жауапты болады.

61. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері осы саясатты адал орындауы.